

FOTO: Øyvind Stranna Larsen

Høringsutkast, 8.4.2023

Handlingsplan Næringspolitisk strategi

Krødsherad kommune 2023 – 2027

Krødsherad kommune
-Vertskap i verdensklasse

Innholdsfortegnelse:

Innholdsfortegnelse:.....	2
1. Forord.....	3
2. Innledning	4
3. Bakgrunn	4
4. Formål	5
5. Næringspolitisk strategi (Fremover sammen).....	5
5.2. Strategiske satsingsområder og premisser for planen	6
6. Kommuneplanens samfunnsdel.....	7
7. Overordnede regionale mål	7
8. Lokale mål og avgrensinger.....	8
9. Tiltaksplan	8
9.1. Innsatsområder	9
9.1.1. Proaktiv arealplanlegging.....	9
9.1.2. Klynger og nettverk.....	11
9.1.3. Næringsutvikling knyttet til regional vekst og off. investeringer	12
9.1.4. Trekke virksomheter og kompetanse til regionen	13
9.1.5. Kunnskap og kompetansebygging.....	16
9.1.6. Entreprenørskap og Innovasjon	17
9.2. Premisser utenfor næringspolitisk strategi	18
9.2.1. Omdømme og attraktivitet	18
9.2.2. Landbruk og reiseliv	19
9.2.3. Vei og Bane.....	19
9.2.4. Byutvikling og Hønefoss som regionsenter	19
9.2.5. Bærekraftig næringsutvikling	20

1. Forord

Det er en glede å presentere en næringspolitisk handlingsplan for Krødsherad kommune. Planen er utarbeidet med mål om å styrke næringslivet i kommunen og skape en bærekraftig og mangfoldig økonomi for både nåværende og fremtidige generasjoner. Ved å fokusere på næringsutvikling og samarbeid mellom kommunen og næringslivet, er det vårt håp at Krødsherad kan fortsette å vokse og blomstre. Planen inneholder en rekke tiltak og strategier som vil bidra til å oppnå dette målet. Vi håper at denne planen vil fungere som en veiviser for alle som er involvert i å utvikle næringslivet i Krødsherad kommune.

Krødsherad kommune er en flott vertskapskommune som tilbyr en unik kombinasjon av natur, kultur og næringsliv. Kommunen har et rikt og variert landskap av fjell, skoger, innsjøer og elver, som gir et utmerket grunnlag for en rekke ulike næringsaktiviteter. Krødsherad har også et rikt kulturliv med mange spennende tilbud, som tiltrekker seg besøkende fra hele landet og store deler av Europa.

Som vertskapskommune er det viktig å skape en attraktiv og inkluderende atmosfære for besøkende og innbyggere. Ved å støtte lokalt næringsliv og arrangementer, kan vi bidra til å bygge en bærekraftig og mangfoldig økonomi, samtidig som vi øker livskvaliteten for alle som bor i og besøker Krødsherad.

Krødsherad, april 2023

Jørgen Moe

Kommunalsjef samfunnsutvikling

Krødsherad Kommune

2. Innledning

Krødsherad kommune har en viktig rolle i å skape et gunstig miljø for næringsutvikling og bidra til å styrke lokalsamfunnets økonomi. Som en ansvarlig aktør må kommunen legge til rette for bedrifter som vil etablere seg, samtidig som de støtter eksisterende virksomheter i å vokse og utvikle seg. Det er derfor viktig at politikerne i kommunen prioriterer næringsutvikling som en strategisk satsing, og utarbeider en næringspolitisk handlingsplan som setter klare mål og tiltak for å skape vekst og arbeidsplasser i lokalsamfunnet.

Vertskap i verdensklasse er en visjon som forplikter. Kommunen skal være bedre på å ivareta eksisterende og fremtidig næringsliv enn de vi konkurrerer med

Regionsamarbeid er også en viktig del av en helhetlig næringspolitisk satsing. Krødsherad kommune kan samarbeide med nabokommuner og regionale aktører for å styrke næringsutviklingen i hele området. Gjennom regionale samarbeidsprosjekter kan kommunen dra nytte av felles ressurser og kompetanse, og på den måten skape en større og mer robust næringsklynge. Dette kan omfatte samarbeid om markedsføring og synliggjøring av regionens næringsliv, utvikling av felles infrastruktur og kompetansehevingsprosjekter. Et godt regionsamarbeid vil kunne bidra til å skape større muligheter for lokal verdiskaping, og styrke regionens konkurransekraft og attraktivitet for næringslivet.

3. Bakgrunn

Revidert næringspolitisk strategi, Fremover sammen, inneholder regionens felles prioriteringer for å nå målene om flere arbeidsplasser med høyere verdiskaping. For å oppnå målene må vi jobbe på tvers av kommunegrenser og sammen med næringslivet.

Kommunestyret behandlet regional næringsstrategi 16. juni 2022. Følgende vedtak ble fattet:

- 1) Krødsherad/Modum/Hole/Jevnaker/Ringerike kommune slutter seg til forslag til «FRAMOVER SAMMEN» Næringspolitisk strategi for Ringeriksregionen og vedtar strategien.
- 2) Næringspolitisk strategi skal evalueres fjerde hvert år. Interkommunalt politisk råd (IPR) for Ringeriksregionen er ansvarlig for å sikre at denne prosessen gjennomføres.
- 3) Krødsherad/Modum/Hole/ Jevnaker/Ringerike kommune har selvstendig ansvar for å utarbeide toårige handlingsplaner i samsvar med mål, strategi og tiltak omtalt i næringspolitisk strategi.
- 4) Interkommunalt politisk råd (IPR) ordførerutvalget-rådmannsutvalget i Ringeriksregionen overlates ansvaret for å beslutte hvordan kommunene i fellesskap skal arbeide med, følge opp og rullere den regionale næringsstrategien videre. Kommunenes gjennomføring og rulling av strategien skal skje i samarbeid med næringsliv, Universitetet i Sørøst-Norge (USN) og virkemiddelapparatet i regionen.
- 5) Det innarbeides en toåring handlingsplan for Krødsherad kommunens ønskede næringsutvikling, i forbindelse med kommunens økonomiplanprosess.

4. Formål

Handlingsplanen som utarbeides, har fokus på hele fireårsperioden fra etter valget 2023. Planen rulleres i 2025, i tråd med vedtaket. Målet for næringsutviklingsarbeidet er å skape flere arbeidsplasser som skal bidra til høyere verdiskaping. Vi skal jobbe for:

- Et variert næringsliv med høy lokal sysselsetting.
- Økt verdiskaping per innbygger.
- Økt skatteinngang og økt kommunalt handlingsrom.
- Vekst i antall arbeidsplasser i takt med økt innbyggertall.

5. Næringspolitisk strategi (Fremover sammen)

Fremover sammen er en næringspolitisk strategi for Ringeriksregionen, som presenterer en langsiktig plan for økonomisk vekst og utvikling. Fra 1. januar 2021 ble Ringeriksregionen utvidet med kommunene Krødsherad og Modum. For de fem kommunene er det et felles mål å styrke næringslivsarbeidet. Regionen har med utvidelsen fått et større mangfold både med hensyn til befolkning og næringer, og mulighetene er styrket for å få til en ønsket næringsutvikling.

Ordførerne i alle kommunene, ønsket en snarlig revidering av den «gamle» strategien for Ringeriksregionen. Arbeidet med revisjonen ble utført av en arbeidsgruppe med representanter fra næringslivet og Universitetet i Sørøst-Norge (USN) i regi av Interkommunalt politisk råd (IPR) for Ringeriksregionen og prosjektet Framover Sammen. Den nye og reviderte Næringspolitisk strategi inneholder regionens felles prioriteringer for å nå målene om flere arbeidsplasser og høyere verdiskaping. Regionen må jobbe sammen og på tvers av samfunnssektorer for å lykkes i den nasjonale og internasjonale konkurransen om flinke folk, framtidsrettet kompetanse og bærekraftig næringsliv.

Arbeidet krever vilje, målbevissthet og kreativitet fra alle som deltar.

Vi må vise mot til å lykkes, men da må vi også tørre å feile. Rulleringer og evalueringer av målområdene i strategien vil fortelle oss hva vi gjør riktig og hva vi må gjøre bedre framover. En næringspolitisk strategi skal gjenspeile at vi lever i et samfunn hvor endringene innen næringslivet skjer raskere enn før. Nye forretningsmodeller, digitalisering og globalisering utfordrer mange bransjer. Disse endringene må vi fange opp for å utvikle og styrke næringslivet i regionen.

Regionens overordnede mål med strategien kommer frem av kapittel 7: «Overordnede regionale mål»

5.2. Strategiske satsingsområder og premisser for planen

Næringspolitisk strategi har angitt seks satsingsområder

1. Proaktiv arealforvaltning og optimal bruk av tilgjengelige arealer
2. Klynger og nettverk
3. Kunnskap og kompetansebygging
4. Trekke virksomheter og kompetanse til regionen
5. Entreprenørskap og innovasjon
6. Næringsutvikling knyttet til regional vekst og offentlige investeringer

I tillegg er det angitt fem premisser for ønsket utvikling:

- a) Omdømme og attraktivitet
- b) Landbruk og reiseliv
- c) Vei og Bane
- d) Byutvikling
- e) Bærekraftig næringsutvikling

Premissene og satsingsområdene er «scoret» i en matrise, hvor x-aksen angir kommunens mulighet for påvirkning og y-aksen angir effekt på verdiskaping.

Modellen er ment som et verktøy for å prioritere innsats, og avklare kommunens rolle/ innretning på tiltak på de ulike områdene. Områder hvor antatt effekt på verdiskaping er høy og kommunens mulighet for påvirkning er stor, vil være områder for åpenbar prioritering. «Proaktiv arealforvaltning og optimal bruk av tilgjengelige arealer» er et slikt område.

Figur 1: Strategiske satsingsområder

På mange områder er kommunens rolle

begrenset, mens effekten er høy. Her kan kommunen være «igangsetter» eller «økonomisk katalysator». Det er to åpenbare områder for slike strategier: «Klynger og nettverk» og «Næringsutvikling knyttet til regional vekst og offentlige investeringer»

Av premissene er det to områder som utmerker seg: «Omdømme og attraktivitet» og «vei og Bane»¹

¹ Det aktive påvirkningsarbeidet for regionens prioriterte samferdselsprosjekter er drevet av regionen.

Lokale infrastruktur og samferdselsprosjekter er viktige for det lokale næringslivet, og bør vorders lokalt.

6. Kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel for Krødsherad kommune inneholder flere strategier og målsetninger som er relevante for næringsutviklingen i kommunen. En sentral satsing er å legge til rette for en bærekraftig og variert næringsstruktur, som bidrar til lokal verdiskaping og sysselsetting. For å oppnå dette må kommunen jobbe aktivt med å tiltrekke seg nye bedrifter og investorer, samtidig som de støtter opp om eksisterende virksomheter i kommunen.

Videre fokuserer kommunen på å utvikle attraktive næringsarealer og infrastruktur, som gir gode forutsetninger for etablering og vekst av bedrifter. Dette inkluderer blant annet å sikre god tilgang på kompetent arbeidskraft og å utvikle god infrastruktur for næringslivet.

Kommuneplanen vektlegger også betydningen av å samarbeide med andre aktører i regionen, både for å øke kommunens konkurransekraft og for å styrke hele regionens næringsliv. Dette kan omfatte samarbeid med nabokommuner, næringsforeninger, fylkeskommunen og andre relevante aktører.

Til slutt fremhever kommunen viktigheten av å utvikle en grønn og bærekraftig næringsutvikling, som tar hensyn til klima og miljø. Dette kan omfatte satsing på fornybar energi, miljøteknologi, mere sirkulære prosesser og bærekraftige produksjonsmetoder.

Summen av disse strategiene og målsetningene viser at Krødsherad kommune har en klar ambisjon om å utvikle et sterkt og bærekraftig næringsliv, som gir positive ringvirkninger for hele lokalsamfunnet og regionen.

7. Overordnede regionale mål

Regionens overordnede mål med næringsutviklingssamarbeidet, er å skape **en bærekraftig og inkluderende økonomi som gir gode muligheter for lokal verdiskaping, økt sysselsetting og et attraktivt næringslivsmiljø** for bedrifter (og investorer). Strategien legger også vekt på betydningen av samarbeid og partnerskap mellom næringslivet, offentlige instanser og andre aktører. Videre skal planen legge til rette for å møte næringslivets behov for kompetanse, økt tilgang til finansiering, utvikling av næringsområder samt etablering/tilrettelegging av et attraktivt bo- og arbeidsmarked.

For å oppnå disse overordnede målene, presenterer strategien en rekke strategiske områder (angitt i kapittel 10.1.) og tiltak som skal bidra til å skape en sterk og bærekraftig økonomi, og det er satsingsområdene som gir strukturen til handlingsplanen.

Strategien legger også vekt på betydningen av å **tilrettelegge for gründere og nye bedrifter, styrking av eksisterende næringsklynger og utvikling av en innovativ og kunnskapsbasert økonomi.**

Tiltakene som er foreslått spenner fra etablering av et næringslivsråd til utvikling av nye næringsområder og økt fokus på bærekraft og miljøvennlige løsninger. Handlingsplanen beskriver også betydningen av å styrke samarbeidet mellom næringslivet, det offentlige og andre aktører for å sikre at tiltakene gir ønsket effekt.

I den siste delen av dette dokumentet presenteres en lokal handlingsplan med konkrete tiltak som skal gjennomføres i perioden 2023-2027 for å realisere strategien. Handlingsplanen beskriver hvilke tiltak som skal iverksettes, hvilke aktører som har ansvar for gjennomføringen, og hva som er tidsrammen for tiltakene.

8. Lokale mål og avgrensinger

I løpet av planperioden skal vi bidra til å etablere ny virksomhet i Krødsherad kommune, og sørge for utvikling av eksisterende virksomheter. Det skal tilrettelegges relevante næringsarealer, og helhetlige områdereguleringer og planer for områder hvor næring, fritidsbebyggelse, boligbebyggelse og offentlige formål skal leve side om side. Krødsherad kommune skal som myndighet og samfunnsplanlegger sikre helhetlig og forutsigbar saksbehandling og forvaltning som oppleves som "vertskapet" og positiv.

Vår innsats for disse overordnede målene, skal måles og rapporteres. **For planperioden er følgende måleparametere antydnet (alle mål angitt for hele planperioden – også etter rullering):**

- Det skal gjennomføres **relevante analyser**, inkludert **verdiskapnings**-analyse som gir et **faktabasert grunnlag** for prioriterte nærings-satsinger fremover, og som gir et presist bilde av sammenhengen mellom kommunens økonomiske handlingsrom og tjenesteproduksjon, og næringslivets ulike bidrag til verdiskaping.
- Antall **sysselsatte** i privat sektor skal **øke med 4 %** korrigert for befolkningsendring.
- **Næringsområdene B 51 og B 52** skal være **ferdig regulerte og byggeklare** med mulighet for å bygge rett på plan, (Jfr. Eggemoen i Ringerike kommune)
- Tettstedene **Krøderen og Noresund** har **fremtidsrettede områdereguleringer** med rom for vekst
- **Områderegulering for #1 på Norefjell** skal være ferdigstilt. Områdeplanen **understøtter sysselsetting og næringsutvikling.**
- «**Øvre del av Norefjell skisenter**» skal **være ferdig regulert.** Planen **understøtter sysselsetting og næringsutvikling** og er sentral for kommunens totale attraktivitet.

9. Tiltaksplan

En tiltaksplan for en kommune er en strategisk plan som beskriver spesifikke handlinger og tiltak som skal gjennomføres for å oppnå bestemte mål eller løse spesifikke problemer i kommunen. Tiltaksplanen er en del

av kommunens overordnede planleggingsprosess og brukes til å organisere og prioritere arbeidet som skal utføres.

9.1. Innsatsområder

Handlingsplanen består av seks strategiske satsingsområder, med prioriterte tiltak per område:

9.1.1. Proaktiv arealplanlegging

Proaktiv arealforvaltning er viktig for en kommunes utvikling av flere grunner. For det første er tilgangen på gode næringsarealer en viktig faktor for å tiltrekke seg nye bedrifter og investorer til kommunen. En aktiv tilrettelegging for næringsarealer kan dermed bidra til å skape flere arbeidsplasser og økt verdiskaping i kommunen.

I tillegg kan proaktiv arealforvaltning også bidra til å sikre en bærekraftig og effektiv arealbruk. Ved å planlegge og tilrettelegge for utbygging av næringsarealer på en helhetlig måte, kan kommunen unngå spredt og uønsket utbygging i sårbare naturområder eller jordbrukslandskap.

En proaktiv tilnærming til arealforvaltning kan også bidra til å forebygge konflikter og sikre en god samfunnsutvikling. Dette kan for eksempel være å legge til rette for en god blanding av boliger, næringsarealer og offentlige rom, slik at kommunen får et variert og attraktivt lokalsamfunn for både innbyggere og næringsliv.

Til slutt kan en aktiv tilrettelegging for næringsarealer også bidra til å styrke kommunens konkurransekraft og attraktivitet i en stadig mer globalisert økonomi. Ved å tilby gode og tilgjengelige næringsarealer, kan kommunen tiltrekke seg bedrifter og investorer som bidrar til økt verdiskaping og økt sysselsetting.

Summen av dette viser hvorfor proaktiv arealforvaltning er viktig for en kommunes utvikling. En helhetlig og langsiktig tilnærming til arealforvaltning kan bidra til å skape et bærekraftig og attraktivt lokalsamfunn, som legger til rette for næringsutvikling og økt verdiskaping.

Tiltak	Beskrivelse	Effekt/ Aktivitet	Ansvar
Sikre plan-kapasitet	Som planmyndighet i en kommune med svært lav arealberedskap, er det viktigste og åpenbare prioriterte tiltaket og styrke egen gjennomføringsevne.	Ansettelses, nye samarbeid, gode rammeavtaler	

RV 7 som katalysator for ny vekst	Etter omlegging av RV 7 går gjennomgangstrafikken utenom tettstedene i kommunen. Det ligger et potensiale i å utrede muligheten for å få flere av de 5300 kjøretøyene som hvert døgn kjører gjennom kommunen uten å legge igjen en krone.	Utredning, regulering. Næringsområdene B 51 og B 52 skal være ferdig regulerte og byggeklare med mulighet for å bygge rett på plan, (Jfr. Eggemoen i Ringerike kommune)	
Næringsarealer	For å fremstå attraktiv for etablering av virksomhet må kommunen rendyrke sine naturlige, kulturelle og økonomiske fortrinn for prioriterte næringsgrener. En kortere prosess for etablering av virksomhet utgjør et viktig bidrag i denne sammenheng. Byggeklare, ferdig planerte næringsstomter skal alltid være tilgjengelig i prioriterte områder.	Utredning, regulering, salg	
Tettsteder (bo-attraktivitet)	Tettstedene Krøderen og Noresund har fremtidsrettede områdereguleringer med rom for vekst	Områderegulering	
Norefjell (besøksattraktivitet og «talrekke kapital)	Norefjell er kommunes sterkeste varemerke. Fjellet har virket som en «magnet» på investorer og utviklere. Vi kan med sikkerhet anslå at Norefjell har vært den sterkeste vekstmotoren i kommunen de senere årene.	Områderegulering for #1 på Norefjell skal være ferdigstilt. Områdeplanen understøtter sysselsetting og næringsutvikling. «Øvre del av Norefjell skisenter» skal være ferdig	

	Arealplaner som sikrer fortsatt investering, men som også aktivt legger til rette for økt verdiskaping, blir avgjørende.	regulert. Planen understøtter sysselsetting og næringsutvikling og er sentral for kommunens totale attraktivitet.	
--	--	---	--

9.1.2. Klynger og nettverk

Klynger og nettverk er viktige for næringsutvikling fordi de bidrar til å skape et økosystem av bedrifter, leverandører, kunder og andre aktører som jobber sammen for å oppnå felles mål. Klynger og nettverk kan føre til økt innovasjon og produktivitet, da bedrifter kan dra nytte av hverandres spesialiserte kunnskap og ressurser. De kan også bidra til å skape et attraktivt forretningsmiljø som kan tiltrekke seg investeringer og talenter til regionen. Samlet sett kan klynger og nettverk bidra til å øke konkurranseevnen og bærekraftigheten til bedriftene og regionen som helhet.

Det er risikabelt for næringslivet å ikke tilhøre nettverk eller klynger fordi bedrifter som opererer isolert kan gå glipp av muligheter for samarbeid og kunnskapsdeling som kan føre til økt innovasjon og produktivitet. De kan også miste konkurransefordeler som kan oppstå gjennom nettverkseffekter, hvor verdien av et produkt eller tjeneste øker når flere bruker det. Bedrifter som opererer utenfor klynger og nettverk kan også mangle tilgang til viktige ressurser som finansiering, kvalifisert arbeidskraft og markedsinformasjon, noe som kan svekke deres konkurranseevne og overlevelsessevne på lang sikt

Tiltak	Beskrivelse	Effekt/ Aktivitet	Ansvar
Kartlegge næringsstrukturer og bransjennettverk	Sterkere formell og uformell samhandling mellom næringsaktørene i regionen legger et grunnlag for videre vekst. Vi skal kartlegge og prioritere relevante regionale møteplasser, eventuelt ta initiativ til å skape nye. Videre skal kommunen legge til rette for at det skapes formelle og forpliktende samarbeidsformer mellom	Skape oversikt over mulige tilslutninger for kommunens næringsliv	

	verdiskapende virksomheter i kommunen.		
Stimulere til etablering av «næringsforening» en bred tilslutning	På bakgrunn av ny innsikt og oversikt over mulige tilslutninger, skal kommunen gjennom tilskudd skape grunnlag for etablering og drift av egnet organisasjon for kommunens næringsliv	Tilskudd/ driftsstøtte	
Øke kjennskap til eksisterende tilslutninger	Gjennom aktiv informasjon og kommunikasjon, sikre at regionens næringsliv har god oversikt over mulige tilslutninger for egen virksomhet.	Informasjon/ kommunikasjon	

9.1.3. Næringsutvikling knyttet til regional vekst og offentlig investeringer

Næringslivet har flere forretningsmuligheter knyttet til regional vekst og offentlig investeringer. Offentlige investeringer i infrastruktur som veier, broer, jernbane og flyplasser kan gi bedrifter bedre tilgang til markeder og forsyningskjeder, og åpne for muligheter for vekst og utvidelse. Videre kan offentlige investeringer i utdanning, forskning og utvikling skape et mer kvalifisert og innovativt arbeidsmiljø, og åpne for nye markeder og muligheter for næringslivet.

Regionale utviklingsstrategier kan også skape nye forretningsmuligheter, som for eksempel ved å fokusere på å utvikle spesifikke næringer eller klynger, og støtte bedrifter som jobber innenfor disse områdene. Dette kan skape en kritisk masse av bedrifter og ressurser som kan øke innovasjon og produktivitet, og tiltrekke seg investeringer og talenter til regionen.

Videre kan næringslivet også dra nytte av offentlige støtteordninger og finansieringsmuligheter for

innovasjon og vekst. Dette kan inkludere tilskudd, lån og skattefordeler som kan hjelpe bedrifter med å utvikle og kommersialisere nye produkter og tjenester, og øke sin konkurransevne og bærekraftighet på lang sikt.

Krødsherad kommune er kommunens største innkjøper. Noe som innebærer at kommunens egen kjøpekraft - brukt riktig, vil være en motor i kommunes næringsutvikling.

Offentlige investeringer i offentlig infrastruktur resulterer *alltid* i store masseoverskudd. Dette er i ferd med å bli et samfunnsproblem, som krever innovative løsninger, som igjen gir grunnlag for verdiskaping gjennom samspill mellom kommunen og private aktører.

Tiltak	Beskrivelse	Effekt/ Aktivitet	Ansvar
Bærekraftig massehåndtering	Det stilles stadig større krav til sirkularitet og ombruk av alle ressurser og innsatsfaktorer i samfunnet, og Krødsherad kommune skal i perioden søke å finne løsninger som utnytter et mulig overskudd av rene masser i regionen som en ressurs i tilrettelegging av nye næringsområder	Kartlegging av forretningsmulighet og dokumentasjon av business case med forretnings-modeller.	
Anskaffelsesstrategi	Krødsherad kommune er Krødsherads største virksomhet, målt i antall årsverk. Kommunens innkjøpsbudsjett representerer et betydelig potensial for lokal verdiskaping. Lov om offentlige anskaffelser åpner for favorisering av kortreiste alternativer. Sammen med aktiv bruk av reisepolicy som favoriserer «kortreist», bør Krødsherad kommune kunne sikre flere, lokale arbeidsplasser	Utarbeidelse og implementering av anskaffelsesstrategi og implementering av reisepolicy.	

9.1.4. Trekke virksomheter og kompetanse til regionen

Krødsherad kommune har et uttalt mål om høyere verdiskaping, flere arbeidsplasser og et mer robust nærings- og arbeidsliv. Et viktig innsatsområde er å tiltrekke seg flere virksomheter til regionen. Kommunen har antatt gode forutsetninger i flere bransjer og næringer, men generelt lav arealberedskap, uavklart infrastruktur, lavt utdanningsnivå og lite robust næringsstruktur krever bred innsats på mange områder, dersom vårt potensial for å tiltrekke oss nye bedrifter skal kunne aktualiseres.

Strategien må ta utgangspunkt i regionens forutsetninger, eksisterende nærings- og arbeidsliv og globale trender. Det er viktig at å gjøre en aktiv vurdering av hvilke næringer regionen vil forsøke å tiltrekke seg. Kjennskapen til og kunnskapen om kommunen (og Ringeriksregionen) hos aktuelle aktører er lav.

Regionen må ta et felles ansvar for å spre budskapet om de rike mulighetene som finnes for ytterligere næringsvirksomhet. Strategienes primære virkeområde er privat næringsliv, men dette innsatsområdet rettes også mot statlige / offentlige arbeidsplasser.

Tiltak	Beskrivelse	Effekt/Aktivitet	Ansvar
«Fritidsinnbygger-rådet»	Det ligger et stort uutnyttet potensial i å involvere fritidsinnbyggere med handlekraft, gode Krødsheradambassadører i utformingen av, og deltagelse i kommunens fremtidige næringsliv. I den kommende toårsperioden vil det etableres et råd bestående av et utvalgt sett med aktører fra det private næringslivet i Krødsherad og aktører utenfra som har et «hjerte som banker for Krødsherad».	Utarbeide mandat for «fritidsinnbyggerrådet», Identifisere sterke, opinionsdannere som inviteres inn rådet, Etablere rådet som en fast møteplass og Aktivt benytte rådet i utvikling av kommunen.	
Co-working	Kartlegge muligheten for etablering av et arbeidsfellesskap, som samler fritidsinnbyggere på «workation», med innbyggere, i et kreativt og attraktivt miljø. Det er ikke identifisert andre aktører enn kommunen, som kan være mulige eier av et slikt tiltak. Kommunen bør vurdere om dette er en «naturlig» rolle å gå inn i.	Kartlegge behov, identifisere mulige eiendommer og legge frem egen politisk sak for beslutning.	
Invest in Ringerike	Ringerike Næringsforening, sammen med andre aktører i regionen, har etablert Invest in Ringerike. Det skal være Ringeriksregionens inkubator for næringsinvestering og	Utredning av mulighet for å delta aktivt i inkubatorens arbeid. Fremme egen sak for politisk behandling.	

	<p>bedriftsetablering. Inkubatoren jobber aktivt med formidling av næringsmuligheter i det nasjonale og internasjonale markedet for store næringsetableringer.</p>		
<p>Styrke infrastruktur for industrien</p>	<p>Utvikle og markedsføre infrastruktur (herunder beredskap): En viktig faktor for bedrifter når de vurderer å etablere seg i en region, er tilgjengeligheten og kvaliteten på infrastrukturen. Kommunen bør derfor sørge for at veier, (jernbane, flyplasser, havner) og annen infrastruktur er godt utbygd og opprettholdes. Kommunen kan også markedsføre eksisterende næringsparker, industriområder eller kontorlokaler for å tiltrekke seg bedrifter.</p>	<p>Kartlegge status på alle eksisterende områder for industrietableringer, utarbeide tiltaksplaner for områdene rundt Krøderen.</p>	
<p>Markedsføring og profilering</p>	<p>Kommunen bør markedsføre regionens attraktive trekk og fordeler for mulige bedrifter og arbeidstakere.</p> <p>Dette kan gjøres gjennom ulike kanaler, som nettsider, brosjyrer, sosiale medier og deltakelse på relevante messer og konferanser.</p> <p>Kommunen kan også jobbe med å profilere suksesshistorier fra eksisterende bedrifter i regionen.</p>	<p>Innarbeide markedsføring av etableringsmuligheter i kommunens kommunikasjonsstrategi. Følge opp og styrke kommunens kommunikasjonsstrategi i budsjettet og økonomiplanen.</p>	
<p>«Skape et godt lokalsamfunn og levekår»</p>	<p>Kommunen bør fokusere på å skape et attraktivt og inkluderende lokalsamfunn.</p> <p>Dette kan inkludere tilrettelegging for kultur- og fritidsaktiviteter, etablering av grønne områder og parker,</p>	<p>Helhetlige områdereguleringer, med prioritering av møteplasser.</p>	

	etablering av gode skoler og barnehager, og tilgang til helsetjenester. Et godt lokalsamfunn og gode levekår er tiltrekkende for både bedrifter og arbeidstakere.	Fortsatt satsing på frivillig sektor og ulike lag og foreninger. Styrke kommunens kultursatsing, gjennom kulturplan.	
Tilby gunstige rammevilkår	Kommunen kan bidra til å skape gunstige rammevilkår for etablering og vekst av virksomheter. Dette kan inkludere reduserte skatter og avgifter for nye bedrifter, forenklet byråkrati og raske saksbehandlingsprosesser. Kommunen kan også tilby støtteordninger og tilskudd for å stimulere til etablering av spesifikke bransjer eller innovasjon.	Gå igjennom lokale skatter og gebyrregulativ, for å identifisere mulige «næringsfiendtlige» forhold, regulert av lokal myndighet. Styrke den delen av kommunen som behandler saker for næringslivet (plan og byggesak) Vurdere etablering/styrking av lokalt næringsfond.	

9.1.5. Kunnskap og kompetansebygging

Næringslivets kompetansebehov vokser raskere enn befolkningens kompetanse. Selv bedrifter og næringer som tradisjonelt har vært betraktet som «lavkompetansenæringer», opplever et gryende og stadig økende behov for mer og ny kompetanse. Tilgang til rett kompetanse er avgjørende for å utvikle eksisterende bedrifter og etablere nye. Globale trender og utviklingstrekk fører til stadige endringer i næringsstrukturer. Dette medfører at næringslivet trenger ny kompetanse. Kunnskapsbasert næringsliv bidrar sterkest til verdiskaping og velferd i Norge.

Tiltak	Beskrivelse	Effekt/Aktivitet	Ansvar
Koblingen mellom lokalt arbeidslivs kompetansebehov	Koblingen mellom lokalt arbeidslivs kompetansebehov og de regionale	Aktiv deltakelse på lokale utdanningsmesser, koordinering av kommunens	

og de regionale utdanningsinstitusjonene	utdanningsinstitusjonene må styrkes. Dette må gjøres i samråd med de øvrige kommunene i regionen og egnede representanter for næringslivet.	kompetansebehov, aktiv påvirkning mot utdanningsinstitusjoner	
Verdiskapningsanalyse	Det skal gjennomføres relevante analyser, inkludert verdiskapningsanalyse som gir et faktabasert grunnlag for prioriterte nærings-satsinger fremover, og som gir et presist bilde av sammenhengen mellom kommunens økonomiske handlingsrom og tjenesteproduksjon, og næringslivets ulike bidrag til verdiskaping.	Analyser	

9.1.6. Entreprenørskap og Innovasjon

En forutsetning for regional økonomisk vekst er en kultur for innovasjon og entreprenørskap. Dette innebærer at befolkningen og næringslivet i høy grad innehar kunnskap om disse temaene, at entreprenørskap fremstår som et reelt alternativ til en vanlig stilling, samt at det finnes et godt organisert virkemiddelapparat.

Tiltak	Beskrivelse	Effekt/Aktivitet	Ansvar
Etablererveiledningen	Krødsherad kommune tilbyr i dag etablererveiledning til oppstartsselskaper. Ordningen virker i dag i hovedsak på «levebrødsbedrifter». Etablererveiledningen bør «pakketes» slik at den i større grad stimulerer til etablering av virksomheter i bransjer hvor vi komparativt sett har gode fortrinn	På bakgrunn av verdiskapingsanalysen (9.7) – innrette etablererveiledningen mot vekstbransjer. Styrke destinasjons-selskapet, ved at de også tilbyr entreprenørskap i form	

		av etablerer-veiledninger til medlemmer	
Inkubatoren PAN innovasjon	PAN innovasjon er et statsfinansiert inkubatorselskap. For det som vil starte et nytt selskap, eller gjennomføre et utviklingsprosjekt i eksisterende bedrift, tilbyr Pan muligheter for finansiering, veiledning, nettverk og rådgivning. Miljøet er styrket grunnet Koronapandemien.	Vurdere aktiv deltakelse i inkubatorselskapet PAN innovasjon. Presentere investeringsmulighet for beslutning i Kommunestyret.	
Buskerud Næringshage	Buskerud Næringshage er et regionalt virkemiddel for næringsutvikling. Buskerud Næringshage har Krødsherad som nedslagsfelt. Næringshagen tilbyr sine tjenester til etablerer og eksisterende virksomhet i Krødsherad. Vi bør styrke kjennskapen til mulighetene som næringshagen tilbyr	Kommunikasjon, informasjon og henvisnings-kompetanse i kommunes førstelinde.	
Ungt entreprenørskap	I tråd med Kommuneplanens samfunnsdel, følge opp og styrke programmet for Ungt Entreprenørskap i lokal grunnskole og regionale VGS	Følge opp oppdrag i Kommuneplanens samfunnsdel.	

9.2. Premisser utenfor næringspolitisk strategi

De premisser som omtales i dette kapitlet, bør ses på som selvstendige strategier og som forutsetninger for å kunne lykkes med næringsstrategien. Det er kun delvis foreslått konkret oppfølging fra Krødsherad kommune sin side.

9.2.1. Omdømme og attraktivitet

- Styrking av destinasjonsselskapets arbeid med merkevaren Norefjell

- Utarbeide en kommunikasjonsstrategi som sikrer enhetlig og gjenkjennelig kommunikasjon i Krødsherad kommune.
- Følge opp kommuneplanens samfunnsdel, og innlemme Norefjell-brandet som del av kommunens varemerke.

9.2.2. Landbruk og reiseliv

- «Bærekraftig reisemål» må gjennomføres. Sertifiseringen representerer en hygienefaktor for destinasjoner som vil tiltrekke seg besøkende, og måten vi jobber på i prosjektet, styrker helhetlig samfunnsutvikling.
- Destinasjonsledelse og destinasjonsforvaltning felles for besøksregion Norefjell (Flå, Sigdal, Modum og Krødsherad)
- Utstrakt bruk av Grønt fagsenter, som kompetanser for bærekraftig og fremtidsrettet forvaltning av kommunens og regionens landbruksressurser.
- Lokal matproduksjon er en viktig del av kultur, næring og identitet for Krødsherad. Det skal etableres et økonomisk insentiv som premierer mer nyskapende landbruk med fokus på gjenbruk, eventuelt synergier med andre næringer.
- Måten vi jobber og lever på er totalt endret som en følge av digitaliseringen og akselerert av Koronarestriksjoner de siste år. Skillet mellom jobb, hjemmekontor og fritid blir stadig utydeligere. Krødsherad skal strekke seg mot vertskap i verdensklasse, og etablere en kultur for og fasiliteter for å bli en ekstra dag på hytta.

9.2.3. Vei og Bane

Premisset understøttes av regionens felles satsing initiativ om følgende prioriteringer:

- Ringeriksbanen og nye E16 Sandvika til Hønefoss vil bli realisert og stå ferdig rundt 2030.
- Ny veg fra Olimb til Eggemoen og videreføring til Nymoen, styrker regionen ytterligere som et sentralt kommunikasjonsknutepunkt.
- For å bidra til å skape vekst i hele regionen, er det viktig å legge til rette også for persontrafikk på Randsfjordbanen og oppgradere RV350 mellom Hokksund og Hønefoss.
- En sømløs overgang mellom Randsfjordbanen og Ringeriksbanen vil styrke kollektivtilbudet. En samlet reisetid med tog på rundt 60 minutter mellom Vikersund og Oslo bør være et mål.
- Ny infrastruktur gir tilgang på kompetansen i Oslo-regionen på en helt annen måte enn i dag. Det gir også muligheter for å tenke enda mer offensivt om næringsutvikling og nyetableringer.

9.2.4. Byutvikling og Hønefoss som regionsenter

- Hønefoss er regionens regionhovedstad
- Utvikling av sentrumsområder er nøkkelen til vekst i kunnskapsintensive og servicerettede virksomheter.

- Attraktive sentrumsområder skaper økt bolyst i hele regionen.
- Bolyst er viktig for å tiltrekke seg arbeidskraft og virksomheter i hele regionen.
- Større virksomheter vil kreve nærhet til et regionsenter med urbane kvaliteter som universitet, sykehus, flyplass, gode samferdselsløsninger, gode muligheter for handel, opplevelser med mer.

9.2.5. Bærekraftig næringsutvikling

- Bærekraftig næringsliv som satsingsområde brer om seg over hele verden.
- Stadig flere etterspør og velger produkter og tjenester som møter bærekraftutfordringene offensivt.
- De bedriftene som kan dokumentere og levere bærekraftige produkter og tjenester, vil ha et konkurransefortrinn i kampen om kundene.
- Ulike sertifiseringer inne bærekraft (klima og miljø i særdeleshet) er å anse som en hygienefaktorer for store investorer og børsnoterte selskaper. Disse sertifiseringene vil sannsynligvis bli påkrevet i større grad i årene som kommer.